

Krizové opatření vlády aneb jak jsme se přehoupli do nového roku

Tak jsem loni na jaře naivně doufal, že další koronavirová vlna na podzim už nepřijde a ejhle, ona přišla a nějak se jí u nás zalíbilo. Dokonce natolik, že jsme se zase po dlouhé době mohli pyšnit celosvětovým prvenstvím v počtech nakažených v poměru na počet obyvatel a tím pádem se naše jinak málo významná zemička coby hybatel světového dění ocitla v popředí zájmu světových médií. Ale špatná reklama je někdy lepší než žádná, tvrdí marketingoví poradci, proto můžeme zůstat v klidu, navíc se alespoň zvýšil počet lidí, kteří už minimálně tuší, že nějaké Česko (pardon, republika, jak stále nesmyslně zdůrazňujeme) existuje a dokonce i zhruba kde.

Pojďme však k tématu. Krizových opatření bylo vydáno mnoho a nebudu je nyní vyjmenovávat jedno po druhém, ušetřilo by mi to sice dost práce a tento krátký příspěvek bych mohl odeslat s pocitem dobře a hlavně rychle odvedené práce, ale to není můj styl. Jako tvor hluboce přemýšlející nad všemi tématy, jimiž obohacuji tento magazín a hlavně jeho čtenáře, jsem si vědom své odpovědnosti, a proto se zaměřím na jedno z nejvýznamnějších opatření, které ovlivnilo náš život hned po vánočních svátcích. Ono opatření mělo číslo 595 a bylo vydáno den před Štědrým večerem a jeho obsahem byly zákazy, nařízení, omezení, doporučení a určení. Takto stručně shrnutý obsah by stačil pro čtenáře bulvárních časopisů typu *Moje sladké tajemství*, *Blesk*, *Story* nebo *Rytmus života*, ale já píšu zásadně jen pro erudovanější publikum, a proto se pustím do detailnějších informací.

Začnu tím, co nám v předvečer Ježíška bylo zakázáno, ovšem velkoryse až s účinností po svátcích vánočních. Tady je vidět, že nám vláda chtěla udělat radost a pod stromeček nám dala tento dárek. Počínaje 27. prosincem ovšem už bylo zle. Na období 15 nadcházejících dnů byl zakázán volný pohyb osob od 21:00 hod. do 4:59 hod. s výjimkami cest do zaměstnání, podnikání, výkonu povolání, různých zajišťovacích činností pro bezpečnost, ochranu zdraví, veřejnou dopravu, služby pro obyvatele, neodkladné cesty, venčení psů do 500 m od místa bydliště, účasti na dovolených hromadných akcích a cest zpět do bydliště. Co bylo potřeba pro neporušení uvedených zákazů, je každému zřejmé. V první řadě šlo o kalendář a hodinky. Bez kalendáře byl člověk ztracen, pokud nevěděl, jaký je právě den. Zdá se to triviální, ale kdo z vás po vánočním nicnedělání byl schopen bez ohledu na dovolenou či home office, což bývá často totéž, sledovat, kolikátého že to vlastně je? Jasně, na mobilu datum najít lze, ale jen v případě, že si člověk vypne duchaplné hry, předpokládám. I pokud jsme datum správně zaznamenali, nastala fáze dvě, tzv. časovka. Za pomoci hodinek, pokud nějaké vlastníme, případně mobilu, který vlastníme určitě, protože ho má i každý bezdomovec, bylo nutné první pomůcku seřadit podle zvukového signálu v rádiu či televizi s výjimkou oněch samonastavitelných a pak si každý večer ohlídat, od kdy se nelze volně pohybovat. Pro řadu občanů nastal ovšem nečekaný problém v tom, že nechápali, co znamená 21 hod. Napříště bych proto doporučoval obdobný právní předpis zjednodušit, stačilo by doplnit „... neboli 9 hod. večer“. Ohledně 4:59 hod. je situace jednodušší a obejdeme se bez novely, nicméně zde se vyžaduje od adresátů opatření zvláštní ostražitost, protože v rozmezí jedné jediné minuty (!) nastává zcela jiný právní režim! To není chyba tisku, čtete správně, jedna jediná minuta rozhoduje o tom, co bylo dovoleno a co nikoliv. Tady stát opravdu spoléhal na bdělost občanů, evidentně v duchu slavné Fučíkovy výzvy „Lidé, bděte!“. Zde prosím nezaměňovat bdělost se spánkem, úmyslem vlády asi nebylo, abychom nikdy nespali v době od 4:59 hod. do 5:00 hod.

Nyní stručně vysvětlím význam zmíněné pouhopouhé jedné minuty. Zakázané činnosti kromě výjimek do 4:59 hod. jsem již uvedl výše, co se tedy stalo o minutu později? Volný pohyb byl nadále zakázán, ale oproti 7 předchozím výjimkám došlo k navýšení počtu výjimek o dalších 16, jejichž platnost končila minutu před 21. hod. Bystrý čtenář stejně jako bystrá čtenářka či jejich bystrá čtenářčata si hravě domyslí, že tímto je kruh uzavřen, neboli nezbyvá už žádný časový prostor, který by nebyl regulován. Běda však těm, jimž se hodinky předcházejí či zpožďují. Zpět k 5. hodině ranní a co se změnilo. Nově bylo umožněno cestovat za rodinou a osobami blízkými, pokud šlo o nezbytné cesty. Co je nezbytná cesta, není zatím upraveno, ale z praxe je zřejmé, že jde o každou cestu, kterou konkrétní cestující subjektivně považuje za nutnou, a to i v případech, kdy se mu na ni ani nechce. Osoby blízké jsou v právu definovány, rodina je základ státu, takže jde vždy o státní zájem. Cesty za účelem nákupu zboží nebo služeb jsou rovněž umožněny bez ohledu na to, že většina obchodů byla uzavřena, ale již možnost cestovat k obchodu a prohlédnout si vystavené vzorky ve výlohách patřila k jednomu z mála kulturních zážitků, které nebyly zapovězeny. Dovolené cesty za účelem vyřízení neodkladných úředních záležitostí byly spíš za trest, protože tyto záležitosti jsou takřka vždy spojeny se slabším postavením jedince vůči úřední moci a jejich neodkladnost je dána tím, že je nelze odložit. Dalšími dovolenými cestami byly ty za účelem pobytu v přírodě nebo parcích a sportování na venkovních sportovištích. Tady došlo k velkému průlomům, protože třeba loni na jaře bylo v jednom období sice možné sportovat na venkovních sportovištích, ale cesty k nim byly zakázány. V této souvislosti ještě upozorňuji, že dovolená vzdálenost přírody nebo parků (zřejmě nepřirodních) nebyla stanovena, a tak bylo možné cestovat kamkoliv. Cestovat bylo ještě možné např. za vzděláním a také cestovat za účelem vycestování z Česka (to považuji za cestování na druhou, resp. supercestování). Stinnou stránkou možnosti vycestovat byla skutečnost, že nás už skoro nikam nechtěli nechat přicestovat. Poslední významnou dovolenou cestou, kterou zmíním, byla cesta zpět do místa bydliště. V čem je její význam snad nemusím vysvětlovat, neplatí však pro ty, kteří nikde nebydlí, případně pendlují z místa na místo. U těch je potom složité prokázat, kam se vracejí, a není vyloučeno, že teprve vycestovali. Dále je povolena účast na svatbě či na prohlášení osob ohledně vstupu do registrovaného partnerství a na pohřbu s omezením na 15 osob maximálně. Hlubší analýza, proč právě 15 osob, chybí, chápu tak, že při vyšším počtu, třeba 20 lidí, jsou viry aktivnější, resp. do hloučků pod 15 osob se ani neobtěžují zavítat.

Kromě zákazů vláda nařídila omezit pohyb na veřejně přístupných místech na dobu nezbytně nutnou a pobývat v místě svého bydliště až na výše zmíněné výjimky. Nezbytně nutná doba je opět termín, který lze vykládat různě, jak my právníci víme nejlépe, tak malé vodítko. Na veřejném WC např. lze pobývat v řádech minut nebo desítek minut, ovšem delší pobyt než jednu hodinu by již jen stěží mohl být považován za dobu nezbytně nutnou. Stejně tak čekání na nádraží na vlak zpožděný o 540 minut již nebude nezbytně nutnou dobou, protože bylo možné zvolit jiný způsob dopravy, pokud mezitím nebyla jiným opatřením zakázána.

Vláda dále mimo jiné nařídila pobývat na veřejných místech v počtu nejvýše 2 osob s výjimkami členů domácnosti, zaměstnanců, podnikatelů, dětí, žáků a studentů při vzdělávání při zachování odstupu nejméně 2 metrů, což ovšem v praxi působilo problémy, protože současně neuvolnila ze státních hmotných rezerv příslušná dvoumetrová pravítka pro kontrolu vzdálenosti, která by zaslala současně s rouškami všem obyvatelům. V neposlední řadě vláda nařídila zaměstnavatelům využívat práci na dálku, čemuž nikdo nerozuměl do doby, než byla přeložena do češtiny jako home office nebo pro méně lingvisticky zdatné jako houmofis. Pokud v některých firmách zaměstnávají za účelem snížení nákladů jen lidi bez domova nebo bílé koně, dané nařízení se na ně nevztahuje.

Vláda pak ještě omezila právo se pokojně shromažďovat s výjimkami a doporučila zaměstnavatelům všechno možné i nemožné, což již nebudu rozebírat, protože se blíží 21 hod. a já si musím zesynchronizovat čas Č. A rovněž doufat, že všichni brzy získáme možnost se nechat naočkovat a budeme žít bez podobných opatření.



JUDr. Josef Vejmelka,
advokát
Vejmelka & Wüncch s. r. o.

Text byl uveřejněn v EPRAVO.CZ Magazine 1/2021

Další články:

- [Proč musí obhájce u soudu mlčet?](#)
- [Advokátní úschovy a kolektivní vina](#)
- [Buřty, pivo a nenávisť](#)
- [Kolegialita jako klíč k úspěchu](#)
- [O co aktuálně usiluje vedení ČAK?](#)
- [O důstojnosti advokátního stavu](#)
- [O úspěchu restrukturalizace rozhoduje čas](#)
- [Stojí LL.M. za to?](#)
- [Verba docent ...](#)
- [Hodiny tikají každému](#)
- [Justice před soudem](#)